

Beschadigd Lichaam

Opleiding voor begeleiding bij seksueel misbruik in de kerkelijke gemeente

Beschrijving

Als in een kerkelijke gemeente sprake is van seksueel misbruik in een gezags- of pastorale relatie heeft dat langdurige gevolgen voor de betrokkenen én voor de gemeente. Het grijpt diep in in vertrouwen, veiligheid en samenhang. Onderzoek laat zien dat die gevolgen worden onderschat, dat benadeelden zich vaak in de steek gelaten voelen en kerkbesturen gauw de regie kwijttraken over processen die zich in de gemeente gaan afspelen.

Voor situaties van seksueel misbruik hebben de bij SMPR aangesloten kerkgenootschappen ¹ begeleidingstrajecten ontwikkeld die elkaar aanvullen en versterken. Er zijn vertrouwenspersonen die de slachtoffers/benadeelden van het misbruik bijstaan. Er zijn visitatoren die kerkenraden bijstaan. Er zijn gemeentebegeleiders die kerkenraden bijstaan in een eventuele klachtenprocedure en het proces van verwerking en heling in de gemeente. Er is daderbegeleiding.

Data en plaats

Donderdagen 5 en 19 maart, 2 en 16 april 2020 van 9.30 - 17.00 uur.

Nieuw Hydepark, Dribergsestraatweg 50, 3941 ZX Doorn.

---

¹ Protestantse Kerk in Nederland, Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland, Oud-Katholieke Kerk in Nederland, Remonstrantse Broederschap, Doopsgezinde Broederschap, Zevendedags Adventisten, Leger des Heils, Evangelische Broedergemeente, Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, Apostolisch Genootschap.

Voor wie?

Deze opleiding is voor mensen uit de bij SMPR aangesloten kerkgenootschappen die hun deskundigheid willen vergroten inzake de gevolgen van seksuele grensoverschrijding in kerkelijke context, bijvoorbeeld omdat hun kerkelijke functie daarom vraagt. De opleiding is ook de eerste fase voor wie zich daarna wil specialiseren tot gemeentebegeleider of vertrouwenspersoon in een van de bij SMPR aangesloten kerken. Andere belangstellenden in overleg. Alleen uit de kerkgenootschappen die bij SMPR zijn aangesloten. Minimaal HBO-niveau is vereist.

Doelstellingen

De deelnemers

- verwerven kennis en basisvaardigheden om een gemeente of individuen te begeleiden in situaties waar een (vorm van) seksueel misbruik in pastorale of gezagsrelaties speelt of gespeeld heeft
- worden ingevoerd in kerkelijke regelgeving inzake seksueel misbruik in gezags- en pastorale relaties
- leren omgaan met heftige gevoelens en splitsende interacties
- kunnen ethisch verantwoord interveniëren en ontwikkelen een meerzijdig partijdige houding

Opzet

De opleiding bestaat uit vier studie- en trainingsdagen. Later in het jaar zijn er twee aanvullende trainingen van elk vier dagdelen, waarin verder wordt gespecialiseerd voor de functie van gemeentebegeleider of vertrouwenspersoon.

In deze basisopleiding komt aan de orde:

- Inleiding: (wat is) seksueel misbruik in gezags- en pastorale relaties
- Kerkelijke regelgeving, klachtencommissies/opzichtcolleges, protocollen en gedragscodes
- Situatie voor het slachtoffer: wat te doen, patronen en fasen bij de verwerking, rol van de vertrouwenspersoon, opvang in de gemeente
- Gemeentedynamiek: wat te doen, patronen en fasen bij de verwerking, rol van de visitatie en gemeentebegeleider, wat na een eventuele uitspraak over een klacht
- Gevolgen voor de dader: klachtenprocedure, dadergedrag en -mechanismen, daderbeleid
- Theologische vragen rond zonde, vergeving, verzoening

Naast de studie- en trainingsdagen is er zelfstudie in de vorm van literatuurstudie en opdrachten.

Docenten

- prof. dr. Heleen Zorgdrager, hoogleraar systematische theologie en genderstudies aan de PThU
- Lenny van den Brink, coördinator meldpunt seksueel misbruik in de kerk, SMPR, en specialist Veilige Gemeente van Protestantse Kerk.

Gastdocenten kunnen op onderdelen een rol vervullen.

Kosten, aanmelding en studiepunten

De eigen bijdrage aan de basisopleiding bedraagt € 400,-. De eigen bijdrage voor de aanvullende opleiding voor gemeentebegeleiders of vertrouwenspersonen is € 200,- per opleiding.

Verantwoordelijkheid, aanmelding, toelating en studiepunten

De opleiding wordt aangeboden onder verantwoordelijkheid van SMPR, zie www.smpr.nl. Aanmelding vóór 1 januari 2020 bij SMPR via info@smpr.nl. Daar kunt u ook terecht voor meer informatie. Het maximum aantal deelnemers is 16, het minimum is 10. Toelating tot de opleiding vindt plaats na een intakegesprek met beide docenten. Het maximum aantal deelnemers is 16, het minimum is 10. In totaal beslaat de basisopleiding 84 uur (3 studiepunten) en de aanvullende training voor gemeentebegeleiders en vertrouwenspersonen nog eens elk 28 uur (1 studiepunt).

Toetsing en afsluiting

De deelnemers schrijven een essay (van ongeveer 2000 woorden) waarin ze zich nader verdiepen in een aspect uit de opleiding dat hen bijzonder raakte. Onder supervisie van de docenten wordt er literatuur bij gezocht die het thema verdiept en waarmee de cursist in gesprek gaat om tot een eigen visie en standpuntbepaling te komen.

Na afsluiting van de opleiding hebben de deelnemers de mogelijkheid om te solliciteren naar de functie van vertrouwenspersoon of gemeentebegeleider. Zij volgen daarna de aanvullende trainingen.